

Hvorved skal vi seire? (restaurert versjon)

Taler

Ole Hallesby

Dato

14 august 1930

Sted

Stiklestad

Omstendigheter

Indremisjonsforbundets landsvennestevne

1 [...]

Det jeg har at si er bare noen enkle ord som intet har med jubileet eller
Stiklestad at gjøre. Mange vil opfatte dem som en skurrende mislyd. Det er bare
5 noen tanker som arbeider inde i mig og som stadig blir tyngre at bære.

Jeg er ingen pessimist. Men nu er det likevel meget, som maa stemme mig til
sorg og mismot, naar jeg ser hvorledes vort norske folk har det nu. Det er mere
end jeg er i stand til at si.

10

Det jeg ser i mit elskede folk ... Hvert syvende menneske er paa fattigkassen, sier
statistikken. Og da er det ikke underlig om vi andre har lite igjen. En tredjedel av
vore inntægter gaar til stat og kommune. Det kan gaa for os som har fast gage.
Men for de andre gaar det ikke. Bedriftene maa konkurrere med utlandet. Og
15 det magter de ikke med slike skatter. Saa maa bedriftene stanse, og saa blir der
arbeidsløshet.

Der er i dag titusener av arbeidsløse i vort folk. Mange av dem hater arbeidet, og
de gjør saa lite som det er mulig. Hvis de da ikke streiker. Nu har man ogsaa
20 begyndt at hindre dem som vil arbeide. Saa forlanger man bevilgninger til
nødsarbeide.

Og man bevilger. Indtil den ene kommune gaar konkurs efter den anden.

25 Dét forteller os, hvor fattige vi er i Norge nu.

Det værste er dog ikke at være fattig. Det har vist sig saa mangen gang at et fattig

30 folk kan reise sig igjen av fattigdom og nød. Verre er det at folket ikke lenger er hverken nøisomt, sparsomt eller flittig.

Vort fattige folk drikker aarlig for ca. 160 millioner. Dette betales for den lovlige spiritus. Hva der drikkes op av smuglet og hjemmebrændt, vet vi ikke. Og fornøielsessyken er ikke bedre. Den kræver vældige summer her i vort fattige
35 folk. Der findes knapt noget større sted paa landet lenger hvor der ikke er kino. Det er vanskelig at faa nogen statistik paa de samlede utgifter. Men bare i Oslo brukes 40 tusen pr. kveld aaret rundt. Sier statistiken!

Det største politiske parti i landet, Arbeiderpartiet, har sat revolusjonen op paa
40 sit program. Dets ledere har utvetydig sagt at de vil slaass uforsonlig med lutherdommen og andre fordummende sekter. Det er klar tale. Og dog fik dette parti de fleste stemmer av Norges vælgere. Vort folk gik hen og stemte 62 arbeiderrepresentanter ind paa Stortinget.

45 Saaledes er vort folk. Saa vildført! Saa blindt! Maa en ikke bli hjertesyk?

Men dette er ikke det værste! Nu skal vi igjen, om to måneder, ha valg. Og nu staar vel de øvrige partier samlet for at dæmme op mot den folkeulykke som fra Rusland vælter ind over vort folk? Nei, splittet staar de! Ikke engang
50 listeforbund er det mulig at opnaa. Saa nærsynte er de! De ser bare sine smaa partisaker. Den overhængende fare for vort lands fri forfatning og for vort lands 900 aar gamle religion synes de ikke at ha faat øie paa.

For 900 aar siden gikk Olav i døden for at vinde Norge for Kristus. Vi har just
55 feiret jubileum. Deltagelsen har vært imponerende. Og interessen over det hele land har vært enestaaende. Mange tyder dette som et varsel om en ny tid.

Men jeg er nødt til at spørre: Hvordan stiller folket sig naar festdagene er forbi? Hvordan værdsetter man Olavs kristning? Hvordan værdsetter man
60 kristendommen?

Jeg frykter for at vi i dette dundrende jubileumsaar for kristendommens indførelse gaar hen og gir flertallet til det parti som vil utrydde kristendommen i vort land. Og hvorfor? Fordi den største del av folket bryr sig ikke om
65 kristendom.

Vi har ingen statistikk. Men vi maa frygte for at 75 % er likegyldige. Gud behøver vi ikke at ta noget hensyn til, sier det norske folk, efter sin majoritet.

70

Det er ikke let at jubilere under slike forhold.

Den kristne moral har alle dager kjempet mot umoralen. Og umoralen har til de forskjellige tider antatt baade store dimensjoner og uhyggelige former. Men nu i

75

Nu kaller man umoralen den nye moral.

At synde er en gammel og kjent sak i vaar slekt. Ogsaa før var der mange som forførte sin næstes datter til utukt. Men da kalte man det løslevnet. Nu kaller man det den nye moral.

80

Ogsaa før var der mange som forførte sin næstes hustru. Men da kalte man det hor. Nu kaller man det den nye moral.

85

Ogsaa før var det mange som levde sammen som ektefeller uten at være gift. Men da kalte man det konkubinats. Nu kaller man det kameratekteskap.

Den nye moral legger ikke skjul paa, at den vil hjelpe menneskene til at "synde med glade øine". Og mens synderen før skjulte sig i mørket, av en naturlig og løfterik blusel, saa er det "syndere i sommervarmen" man nu ønsker at være.

90

Naar jeg ser mit folks nød, den økonomiske, den sociale, moralske og religiøse nød, da vil mit hjerte graate. Og enda verre kjendes det, naar jeg ser hvor hjelpeløse vi staar.

95

For 140 aar siden var der en lignende nød i vort folk. Men Hauge og hans venner fik lykke til at avhjelpe den - ikke bare den religiøse og moralske men ogsaa den økonomiske nød. Men vi nutidens kristne magter saa lite. Jeg er ikke engang sikker paa, om vi gaar i spidsen naar det gjelder flid, nøisomhet og sparsomhet - som er det viktigste for landets økonomiske reisning.

100

Arbeidet for folkets moralske og religiøse fornyelse magter vi visst ikke bedre. Jeg undervurderer ikke det trofaste arbeide som gjøres fra dag til dag av prester og legmænd. Men jeg ser, at folkets store masse sover og synder og lever som om

105

ingen kristendom var indført i landet.

110 Det er et svart billede, sier nogen. Ja, det er svart. Og dog er det ingen overdrivelse. Virkeligheten er svartere end jeg har tegnet den.

Og jeg øiner bare en eneste redning: At den almægtige Gud stiger ned og blotter sin arm iblandt os, og sender landsvækkelsen.

115 Nu har vi bedt om den i mange aar, og mange er vel gaat trette. Men jeg vil si: tap ikke motet! Hold fast ved det som står skrevet! Har du om ikke andet saa dog noget av sukket i dit hjerte, skal Gud i sin tid bryte ind og skape det som maa nyskapes. Jeg har den tro at Herren endnu vil sende os en vækkelse som muligens vil gaa over hele Europa og kanskje bli den sidste før Herren kommer.

120

Troende venner, reis hjem! Sukk, bed, gråt, lid og vær tålmodig! La nøden gjøre dig avhengig av Gud! Maatte det skje med os alle! Da vilde vi bli sanne forbedere for vort folk.

125

Kilde

Manuskript, Nasjonalbiblioteket

130

Emner

Kristendom

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/hvorved-skal-vi-seire-restaurent-versjon>

135

140